

[Undervisningsministeren]

Såtses og grænser i forslaget er dog forhøjede som følge af prisudviklingen.

Ud fra samme hovedsynspunkter, som jeg anførte over for kristeligt folkepartis forslag, må jeg også sige fra over for forslaget fra VS og SF.

Forslaget beskriver en idealtilstand for uddannelsesstøtten. Der er, sådan som jeg også gav udtryk for det under behandlingen af forslaget i 1980, mange enkeltheder i forslaget, som forekommer principielt tiltalende, men i den øjeblikkelige økonomiske situation er et sådant idealforslag helt urealistisk.

Efter forslaget skal støtten udelukkende ydes i form af stipendier og statslån, som er rentefrie i uddannelsesperioden og lavt forrentede derefter, mens adgangen til at få den ikke transbestemte statsgaranti for studielån i pengeinstitutterne skal afskaffes. Støttebeløbet forhøjes væsentligt i forhold til den gældende lov. Den forældreafhængige støtte afskaffes, sådan at støtten ydes alene afhængigt af egenindtægten, og egenindtægtsgrænsen forhøjes i forhold til den gældende ordning. Endelig foreslås som en overgangsordning konvertering af statsgarantilån til statslån.

Ministeriet har ikke foretaget en egentlig beregning af de merudgifter, beslutningsforslaget medfører, men vi anslår, at kombinationen af stipendiestøtte og rentefrie statslån i studietiden, afskaffelse af forældreafhængig støtte og inddragelse af de 16-17-årige under uddannelsesstøtten vil medføre udgifter i forhold til den gældende SU-lov på adskillige milliarder kroner, formentlig af en størrelsesorden på godt og vel 5 mia kr. til stipendier alene, og hertil kommer et årligt statsudlån på ca. 2,5 mia kr.

Jeg må således afvise begge forslagene og henvise til regeringens forslag om en trinvis indførelse af statslån til afløsning af de statsgaranterede studielån. Det fremgår heraf, at også regeringen finder, at den nuværende låneordning har uheldige og alvorlige konsekvenser for de uddannelsessøgende. Men under henvisning til de knappe tider, vi har, har jeg fremsat et mere realistisk forslag til ændring af uddannelsesstøtten, om end jeg gerne havde taget flere ønskelige forbedringer med.

For god ordens skyld vil jeg godt nævne, at regeringen som bebudet senere i denne folketingssamling vil komme med et forslag

om gældssanering for dem, som har afsluttet uddannelsen med en tyngende gæld.

Hans Jørgen Jensen (S):

Til behandling her i dag har vi 3 forslag vedrørende Statens Uddannelsesstøtte. Der er 2 beslutningsforslag, nemlig nr. B 17, fremsat af kristeligt folkeparti, og nr. B 46, fremsat af VS og SF, og lovforslag nr. L 155, fremsat af undervisningsministeren.

Jeg skal om kristeligt folkeparti og VS' og SFs forslag tillade mig at henvise til undervisningsministerens lige fremsatte bemærkninger og skal føje til, at begge forslag er uden forbindelse med den økonomiske virkelighed, der samfundsmæssigt er til stede i dag. Alligevel har det glædet mig at læse de to forslag, idet de vidner om, at de tre partier nøje følger, hvad socialdemokratiet beslutter på sine kongresser, og derefter næsten ord til andet plagierer vore tanker. Lad mig derfor – af hensyn til historien og den videre debat, der vil komme om uddannelsesstøtten, og også af hensyn til de tre partiers videre studier – gentage, hvad socialdemokratiets kongres i september 1980 vedtog om økonomi, medindflydelse og planlægning i forbindelse med uddannelse:

»Det er fortsat socialdemokraternes mål at arbejde for en fuld uddannelsesstøtte kombineret med pligten til at følge en fremadskridende uddannelsesplan.

Den nuværende uddannelsesstøtte er utilstrækkelig og finansieringsformen urimelig.

Uddannelsesstøtten skal forbedres gennem en øget stipendietildeling. I takt med dette må en øget stipendietildeling i de første uddannelsesår efter folkeskolen prioriteres højest. De nuværende statsgaranterede banklån skal erstattes af statslån, der er rentefrie i studietiden.

En tilbagebetaling i forhold til den fremtidige indtægt bør overvejes.

Sammenhængen mellem uddannelsesstøtte og skattepolitikken undersøges med henblik på at få etableret en mere retfærdig fordeling af stipendietildelingen.

Samtidig må der snarest ske en afklaring af sammenhængen mellem ungdomsydelse, uddannelsesstøtten, arbejdsløshedsunderstøttelsen og hjælpen efter bistandsloven med henblik på at give alle økonomiske muligheder for at få en uddannelse efter folkeskolens